

gyönyörködnek a hátrahagyottak könyveiben, — az anyával, kit bánat sűrűn, az árvákkal, kiket nyomorba döntöttek, a hazával, melyet talán egy lelkes tagjától fosztottak meg. S e szenvedélyek lennének a becsület tanai. Nem! Résztét, igazságosság, nagylelkűség, — igen, azok soha!

Igy dul az a démon, mely durva mezeit az ész köpenye alá rejti, mely féktelen önzelmekre s hajlamaira a becsület, a férfiúi akarat nevét ruhazza! Iszony gerjesztők e jelenségek, durva, erőszakos, zsarnok az igazság, kötelesség álcája alatt lapangó bosszúvágy, mely kéjeleg áldozata vonaglásaiban, kétségbeesésében, mely szétlépi a legtisztább, legmocskotalanabb nevet! Csak vigyék végbe a gyilkos műveket, míg jön egy jobb kor, mely után buzgó imálság egedez!

Megyei közgyűlés.

Megyénk évi rendes (őszi) közgyűlése a bizottsági tagok szép számával f. hó 20-án tartatott meg, főispánunk Fáy Gusztáv elnökléte alatt. Ki is megnyitván a gyűlést, első sorban felolvastattott közigazgatásunkról szóló alispáni jelentés. Említés tétellett a megyei tiszti karról, melyben változás nem történt, csupán a megszaporodott munka miatt rendszeresített egy alpenztárnoki állás. Szó volt arról, hogy a rimaszécsi és tornaljai árszabványok törvényhatóságok garázdálkodása által veszélyeztetve van a közbiztonság, miért is azok üldözöttségére 500 frt. engedélyeztetése kérelmeztek a ministeriumtól. Ez összegből lenne 100 frt. jutalmi díj kifizetve a tolvajborda főnöke. Petyko elfogadására. Indítványba hozattott a közmunkaváltás.

Ez alispáni jelentés után az alpenztárnoki állás tétellett be. Egyhangulag megválasztottott a 3 jelölt közül: Dapay József, ki eddig mint helyettes működött.

A költségvetés felolvasatott és elfogadtatott.

A szolgabírók azon kérvénye, hogy az erdei és büntető törvények által főlhalmozott tenni valóik miatt még egy irnok rendeltessék, melléjük — hosszú vitát eredményezett. Véleményezés végett átalatott a közigazgatási bizottságnak.

Felmerült és érdekes tárggyá lett a közigazgatási bizottság jelentése Csi-ko János ochtinaí és Rudnay Károly redován kereskedő szeszárulási ügye. A járási szolgabíró e két egyént regálacsonkitás miatt elítélte, — ez ítéletet helyben hagyta a megyei alispán és a bizottság. A felek a belügyministerhez folyamodtak — közvetlenül — és kérték a határozat megsemmisítését.

Kérelmeknek hely adatott s mivel megváltak büntetve a visszagehajítás elrendelést. A megye e miatt fölirt, de a belügyminister határozatát vissza nem vonta és a végrehajtást a főispán utján végrehajtatta. E sérelmes eljárás miatt s azért is mert semmiségi panaszuknak nem lehet helye indítványoztatott az országgyűlés elé terjesztendő kérvény az italmérségi jog szabályozása, a közigazgatási törvény-szék megteremtése iránt.

mintha mondta volna: nohát elég volt-e, vagy folytassa a kis néma Tercsi?

Mikor a városban mindenki kicsufolta, föl leszárt, sárral, kövel megdobálta, akkor azután a gyárba ment.

Itt az embereket jobbnak találta, mindenki szívesen látta, beszéltek hozzá, és ha valaki valamit evett, abból ő is kapott.

A gyár lett otthonja, mindene.

Ha a nap melegen sütött, a víz körül járt. Óra hosszat nézett a vízbe. Követ, virágot hajgált bele. Ha esett, behúzódott az öntőműhelybe. Kimondhatatlanul örült annak, midőn a felolvasott érczet az előre készített formákba kieresztették. Ide-oda futott, mint a megszabadult kigyó. Csikázó cillagok keletkeztek: halván, láng piros, majd később. Fogdosta, mintha lepke lett volna, s ha nem vigyáznak rá, nem egyszer bele rohant volna az izzó érczfolyadékba. Ezen helyiségben aludt minden nap, Kő volt feje alatt a párna, takarója nem volt. Senki kabáját el nem fogadta. Ha még is betakarították, akkor felkelt.

Tizenkét órakor délben, rendszeresen azon helyre ment, hol édes atyja szokta életében ebédjét elfogyasztani. Csak egy nem talált ott senkit; még a csillagzó szemű gyíkot sem.

Reggel, délben, ha keresztelvetve magokra imádkozni látta az embereket, felnézett a maga: égére és elkezdett keservesen sírni. Ki tudja, mi juthatott észébe? Elhagyatottsága. Szegény néma árva:

Mikor a ruháskája elrongyolt, újat varratott neki az igazgató ur, meg egy puha bőrlősi való csizmáskát. Ezt is, azt is megölelte, megcsókolta. Nagyon megkímélte, annyira, hogy aludni sem mert többet a szenyves, piszkos

E tárgy fölötti vita hosszúra nyúlt; szóltak hozzá: Hámos Lajos, ki törvényellenesnek találta a ministerium eljárását, Ragályi Gyula, ki a megyei orsz. képviselőkre utalt, kik az ügyet a képviselőház elé terjeszték, — Szontagh Pál, ki a kérvény utján ajánlja, — Lőrinczy Endre, Marton Rudolf, Fáy Gusztáv. Elfogadtatott Lőrinczy Endre s Marton Rudolf módosítványával az állandó bizottmány véleménye.

A közigt. bizottság 10 tagjának nyilatkozata is felolvasatott, mely szerint azok a ministerium önkényes eljárása miatt lemondanak . . . új tagok választása az okt. 7-iki gyűlésre halasztatott.

Előjött a kórház ügye. A megyei állandó bizottság kijelenté, hogy felépíttetése és fenntartására 65000 frt. töké szükséges, mivel 71000 frtnyi összeg leez — a katonai laktanyák eladatása esetén 108000. Építessék már a jövő tavasza a megye székhelyén — Rimaszombatban. Egyesek e tárgyhoz szólása után elhalasztották e tárgyat, illetve a hely kitűzését az október 7-iki rendkívüli gyűlésre.

Losonczy utam.

Azzal kezdhetsz, hogy ma az őszi őszi délután egy 2-ed osztályú coupéba ültem s a kormány parancsára — nem éppen fegyveres hajdu kíséretében — Losoncra szállítottam mit csináltam ott, mit csináltak velem a csilagos és vállrojtos urak — near tartozik a dolgba, de hogy mit tapasztaltam az őszi város vendégszerető kebelében, arról néhány vonással képet nyujtok, ha nem is konkrét megvilágítását.

Tapasztaltam, hogy Losoncban a társadalmi élet olyan, a minőknek csak lennie kell; olyan, a minőt a szellemi műveltség magasabb kifejlése, a kor érettsége, a civilizatio követel. Nem olyan tehát, mint sok vidéken . . . .

. . . . hol társas élet sajnósan pang, hol a rangfokozat, születés aristocratiá tagjai elszigetelten élnek, kol lépten-nyomon kényes helyzettel, lenézéssel találkozik az idegen. Nem. Losoncban a békés, józan egyetértés culminál a különbözőzetek nem tekintenek oly szemmel egymásra, mint igen sok provinciális városban; baráti kezét nyujt ott egymásnak a kenyér kereszt munkáját izzadva végző iparos szellemi munkás, hivatalnok és közpolgár. Egyik osztály a társadalom hasznos elemét nézi a másikban, egyedül az embert látja egyik a másikban, az embert kinek rendeltetése egy, ugyanaz — a boldogulás és boldogítás. Casino, nyári mulató helyiség, a közlekedés, a testvéries egyetértés központjai, — minden társas összejövetel a tisztább élvezet haszon rugója. Egy vasárnapi délután a közlekedés, testvériség, a civilizatio és művelődés ünnepe, melyen az idegen is azonnal jó barát, ismerősre, rokonra akad. Tanácskozás, tervezés, közérlelt intézkedésekben nyilatkozik a közérzet a jövő nap, hét teendői fölött; innen van, hogy ilyen családdias összejövetelek az ipar, kereskedelem kifejlésének, a társadalmi művelődés előnyeinek szolgálhatnak csak.

Vannak hangadó férfiak, kik üdvös tervekkel, módok, alkalomot nyujtanak a szép, jó elérésére, — vannak iparosok, kik egyéb keletűt lenézett osztályuk testületi szellemének fejlesztése, anyagi előhaladásuk körülakcióba lépnek ez eredménynyel teljesítik. Vannak számos olyanok, kik szerény visszavonultságban is munkás polgári városunknak és a hazának. Nincs ott kezeleti, emléki mulasztás, — az ünnepek létesítésének főfactorai a legmértőbb alapot tudják megválasztani az összejövetelekre, s ab

öntő-műhelybe, hanem fűzfá ágakat tördelt a víz partján, összehordta a nagy kapu alatt, és azon aludt. Ha a nap egészen lement, s feljött hold, a csillagok az égbe, szépen tédre ereszkedett, összetette két kezét s imádkozott a jó Istenhez.

Valljon mit kérhetett az egék uratól? Vegye őt magához.

Egyszer csak valami baja lett, senkitől el nem vett volna egy harapás kenyéret, pedig majd agyon kínálták.

Azt mutatatta, hogy feküdni akarna. Leakarták tételteni, de arra meg azt mutatta hogy nem itt, hanem messze, ott, a hol az embereket szépen betakarították előbb földdel, azután hanttal.

Két napja nem látta már senki. A harmadik nap délutánján kivetette a Hernád partra

A vízbe fullt.

Nyugodt volt az arca, mintha mondta volna: most már boldog vagyok, beszélni is tudok. látom apámat, édes anyámat, három testvéremet.

Koszorút tettek a nyári munkások a kis koporsóra, azzal temették el.

Négy sírdomb van egymás mellett sorban a temetőn. Az elsőben fekszik a három angyal testvér, a másodikban a dolgoz apa, a harmadikban az anya, a negyedikben pedig a negyedik testvér, a néma Tercsi.

Együtt vannak a földben, együtt vannak az égben.

alól nem vonja ki magát a tisztviselői kar s a polgári osztály egy tagja, de még a katonai szolgálatot képző sem. Megszületik egy üdvös eszme ma, holnap már alakot nyer. Ilyen város nem szenvedhet a közélet rákódtatásaitól, mert iskolájában minden tagja nemes valóság-gá képezi magát. —

Ily helyen nem létezhetnek utálatos sorompók, melyek egy polgárt a másiktól választanak el; nem létezhetnek kicsinyes viszonyok, de egy körben kifejtett munkásság, tevékenység ösztöne valószínűleg meg az igazi társadalmi lét mezején fakadó eszméket s utját veszik modern élet túlkapásainak, a magasabb körök minden kicsiségre kiterjedő ellenőrzési viselkedésének.

. . . . Megemlíthetem még azt, — elhalgatva igen sokat — hogy az idegen oly fogadtatásra talál, milyen kevés helyen. Mert Losoncban még az utazóknak is vannak patronusai, kik tolmácsoló, kauluzó szerepükhöz híven a társadalmi convenienc-nek megfelelőleg a kölesöbös bemutatás, ismertetés tisztelt végzik. Ha még hozzá teszem, hogy e patronusok a legműveltebb osztály tagjai köréből valók — mindent megmondtam. Így történik, hogy az idegen Losoncban egy rövid nap alatt találkozik sokakkal a művészet, tudomány stb. semleges terén

Ezt tapasztaltam egy régi magyar városban s ennek elmondása nem hiba, de elhalgatása — könnyen kitalálható okoknál fogva — kötelességmulasztás vagy több: bűn volna.

FÓTHI BÉLA.

LEVELEZÉS.

Budapesti level.*

— szeptember hóban. —

(Virág-ünnepek. — Egyetemi mozgalmak — Német-magyar-finszínügy. — A vándorjóság nekrológia.)

Az ünnepélyes nap, mely Virág Benedek, „a szent lelkű öreg“ emlékeztétét megörökítse, sokáig váratott magára, de mégis elérkezett. Épen egy félszázaddal öregebb a világ, mióta a Tatán egyik viskójában utolsót dobogott egy a hazájától élő-haló szegény szerves szíve. Őző körünk előtt, a létért való elkeseredett küzdelem közepette már szinte megfoghatatlannak látszik, mikép mondhat le egy lángkeblű ifjú az életről annak ezer kellemeiről, hogy szük czellájába vonulva a hazának, a nemzeti nyelvnek és irodalomnak szentelhesse munkásságát. Ez a „névtelen hősök“ korának rejtélye; Még nem felelte el a nemzet, legalább anna-hálás része nem, mily tiszta lelkesedés töltötte a kebleket, midőn magas röptű ódait közlötötte, mily tetterő szállta meg az előbbi közönyt helyet a nemzetet, mi-lőn az egész emberiségért égő öreg „Magyar századaiban“ kizárólag magyarnak bizonyult be. Azt az igénytelen házaskát ott a Kelenhegy lábánál szentelte fel az elismerést oly ajratos eszében, mint a megboldogult élete és halála vala, örökös bucsujáó helyeül azoknak, kik hasonló elszántással és kitartással lépnek a magyar literatura bajnokai közé . . . .

Mig Budán ily lélekemelő csöndes ünneply foly le, van pezsgő élet, zibaj, az egyetem és annak tájékán. Hja, mert beiratkozni csak kell, ha azután — kód előttem, hód utánam — bucsút mondunk is a kapufelának. Azt pedig csak nem kívánh tják a polgároktól, hogy 2 havi unalom terhelt, billiardtalan kortszak után a szavazástól tartózkodjanak s ráadásul ne rikkantsanak épületreszkettető „éljenek“ és még szörnyűbb „abzugokat“ kipihent torkuknak aljából. A ki még csak követválasztás látott, az homályos képet alakíthat magának erről a választásról. Tuczaja a nemzeti szín minden árnyalatu felhívásainak, programmainak, kakastollainak, zengzetas phrazisu reklamainak falon ablakon kiragasztva: ez az egyetem folyosójának szeptemberi képe. Ez mind néma reklám. Van azután egy speciális typusa is e mozgalmaknak s ez az élő plakát: a kortez. Hlyenekre, tekintve a „novus homok“, az első ércék, az ugynevezett balettek tájkozatlanságát, okvetlen szükség van, és mint példák mutatják, az egyetem markosabb, de különösen t o r k o s a b b tagjai közül fölös számmal kerülnek ki. Hová lenne ebben a chaosban az első évesnek szegény feje, ha galléron nem csipnek, még mielőtt tagja az egyetemnek, s nem kapacitálnák, hogy a szavazás, ez az alapja mindennek; az egyetem maga csak kezét melyben a szavazás létesül és a beiratásnak, mint „titulus bibendi“-nek tartalékgonlatota mindenkor az ismerkedési estély. Igy követeli ezt az egyetemi rendtartás. Hát még mikor olyan fogas kérdés merül fel a napi élet horizontján mint a német színház kérdése!

Szegény némeő muzsa, bizony utóbbi időben nagyon rájár a ruza. — A herminatéri színháznak meghal a tulajdonosa, özvegyével árván marad a kultura temploma. A gyappi utcaí „tanyát“ renováltatja egy bécsi ba k, és bécsi lapok nagyképp philippikái daczára a főváros atyái felfüggesztik a concessiót. Csak kitarítás és következetesség, —

Lapunk mult számából tárgyhalmaz miatt maradt ki. Szerk.

kívész annak még a gyökere is! Már most csak a közönségen a sor, hogy magyar Thalia tengésének a fővárosban ne legyen utolsó „záróradéka“ a budai színház bezárása.

A népszínház minden követ megmozdit, hogy előadásait érdekessé tegye. Már most azt sem tudjuk, a szép magyar lányt vagy asszonyt, leghelyesebben leány asszonyt, vagy a szép perzsa lányt vagy a még legszebb fiun leányt bámuljuk-e? Ez utóbbi ocanpálása ellen „Finnis Hungariae“ felkiáltással ugyan vetet emel egy német lap, de haszlatlan.

Aalberg Ida ki-asszony, „A falu rossza“ban Boriska szerepét játszotta fin nyelven, (noha tul már magyarul is) és oly üle, méltóságos és takaros alföldi lányt mutatott be, hogy a ember a karata és meggyőződése ellére, Budeu bizonyosága nélkül is hajlandó elhinni a magyar és fin nemzet kölesöbös fajrokonosságát.

A tisztelt olvasó bizonyosan hallott már valamit a „vándorjóságokról“. A fővárosnak ez elgyé ismert alakja Balaton-Füreden kisenvedett. Vrabély György volt becsület neve, noha orszárszerte csak a „nemzet jogász“-nak neveztek. Csöndes, örületlen szenvedett s mint-hogy szelleme mégis tulmunkás volt, ez csak bizarr gondolatokban és cselekedetekben nyilatkozhatott. Egykor élezlapot szerkesztett „Vándorjóság“ czim alatt, telve a legesztelenebb karrikaturákkal, majd a parizi kiállítás látogatga meg, hol borjuszáju inge, piros dolmányja, bő gatyája, bokrátság kalapja, rámás eszímája, fényes részokosa közbámulat tárgyává tevék. A legtöbb művelt nyelvet beszélte s mint parodiája az „embernek“, hóna alatt mindig esomé irománnyal, a legmagasabb körökben szívesen látott vendég éala. Beteg ejmjének legutóbbi szóány szözlöttje egy családfája a világ összes nyelveinek jellemző vonásokban, melynek látára mindenki elmosolyodott, csak ő nem, ki nagy lelkesedéssel beszélt óriási türelemmel összeállított művéről. Többé már nem mos lygunk az öreg Gyuri bácsi kedélyes bohóságain, de nem is szánjuk szegényt, mert a kőnyörülő halál határt szabott czéltalan vándorlásának.

LEFKOVICS LAJOS.

N.-Röcze, 1-80. szeptember hó.*

T. szerkesztő ur! Beköszöntött a szeptember s ezzel egyetemben a tanév. — Rendes tanácsu városunkba fennálló tanintézetünk is tmegnyitattak, és pedig: az államilag segélyezett polgári iskolában — hol ez idén az ötödik osztály nyitottat meg — szeptember 6-án vette kezdetét a rendes előadás; a római katolikus elemi iskolában szintén: az evangélikus elemi iskolában f. hó 13. 14. és 15-ik napjaira tűzettek ki a beiratások. — Sajnosan kell azonban megemlíkeznem a felől, hogy még eddig ez utóbbi intézetnél a nagyobb fin oskolába 5, a nagyobb leány iskolába 7, a kisebb fin és leány iskolába 16 gyermek hozatott fel beiratás végett; holott az első helyen emlitetem osztályba 46, a másodikba 42 a harmadikba 87 tanköteles gyermek tartozik. — Kérdem, ezen menthetetlen hanyagságnak oka miben r jlik; a szülék, az előjáró-ág vagy a tanítók eljárásában?! A három tanító naponkint 8-12; — s 2-5-ig ott le a muzsafiak és leányok megérkezett, mert tudja, hogy a tanítás a jövő februárban megétendő léli vizsgához „szoritani“ kell a magna ingeniákkal és pedig oly körülmények között, hogy az utolsó 5 gyermek bizonyosan december közepé felé fog felvétetni a még százakra betöltetlenül hagyott „felvételi napló“ lajstromába.

Ily viszonyokkal szemben tartózkodás nélkül állíthatom, hogy a felelőség terhe a szülékét és az előjáróságot illeti!! Nem szándékom csupán békéltenségi viszketeg miatt sérgeni sem az egyik sem a másik lényezőt, azonban a város lakosainak nagy részére — más községgel szemben — ilyféle érdekeltség szünte közönyt nem csak kötelességmulasztás, hanem megbélyegzés.

Különbén városunk intézményeinek szerveztében sok oly gyalóság van, melyek gyökeres javítást és újítást igényelnének. Elégé illusztrálja ezen állítás valódságát már az is, hogy evang. elemi iskoláink fölött rendelkezé iskolaszék — tisztelet az egyes kivételeknek — oly tagokból áll, kik a mellett, hogy a népnevelés terén semmi járatással nem bírnak, de követelős urbanitások érzetében inkább gátvetői a szabadabb mozgathatás esetében nagyobb eredményeket föltüntethető expedirenszeknek.

Kivánatos lenne azért ezen testületnek újja szerveztése, s oly tagok bele vonása, kik a paedagogiai működés menetét s annak helyes irányát lelki szemekkel képesek lennének kísélni, — a szent ügy érdekében pedig szívök mélyeből eredő odaadásukat — karöltve a tanítói testülettel érvényesíteni képesek volnaik.

Ez esetben valószínűleg nem volnaik kénytelenek N.-Röczéről ily szomorú állapotokat regisztrálni.

FIGYELŐ.

Tárgyhalmaz miatt e számmal adjuk később; mint a tanügyi állapotok hí képe így sem késett el. Szerk.

Vettük a következő sorokat: A gőmörmegei általános tanító-egylet Jólsva városában tartott közgyűlése alkalmával — mint mindig — most is rendezett tanszerkiállítás volt, hanem egyszersmind az iskolák produktumainak feltüntetésére. Különösen az utóbbiak eléggé érdekesek volnának arra nézve, hogy az iskola — illetőleg a nevelésügy iránt érdeklődők figyelmét felkeltették.

Jólsva városának közön ége dírszétére legyen felemlítve, hogy ott a tanszerkiállítás folytonos látogatottságnak örvendett. Azonban a tanítók és tanügyi barátok is találhattak ott a tanulmányozásra eléggé fontos és érdekes tárgyakat.

Feltűnt különösen Zachar Gusztáv, rimaszombati tanár önkészítette taneszköze, a közönséges — és tizedes törtek szemléltetéséhez. Azonban az általános képe is eléggé vonzó volt a kiállításnak. Láthatók voltak ott több iskola növendékeinek írásbeli dolgozatai mellett ugyanazon kézimunkái is.

A tanszerkiállítás eredményeül álljon itt a kiküldött bíráló bizottság ítélete.

Kitüntető oklevelet nyertek: a poborellai iskola, rimaszombati közs. iskola, a jólsvai kézimunka iskola, a jólsvai ág. ev. iskola, Ludvig A. urhalgy, a rozsnói községi iskola, dobsinai községi iskola, a dobsinai ipariskola, a nagyrozei polg. iskola, Fábrý János rimaszombati leánynevelője, Jurin Samu, Lovessy Sándor, Fűköh Adolf, Klein Samu, Zachar Gusztáv.

Dicsérő oklevelet nyertek: a szalózi iskola, Fülep Benjamin, Jurin Samu, a dobsinai kisdóvoda.

Ez a kiállításnak kitüntetett része. Ebből látszik, hogy nem csak a tanítók, illetve iskolák, vettek részt a kiállításban, hanem a tanügyi iránt érdeklődők is segítettek azt emelni.

Végül nem hallgathatom el igénytelen nézetemet a tanszerkiállításra vonatkozólag. — Ugyanis, így a cél nem lesz elérhető; hanem talán úgy, ha a tanítók, illetve iskolák készített taneszközöket. A szegényebb egyházaknak nagy sem lévén módjukban iskolájukat teljesen felszerelni, és a tanító kénytelen lesz azokat mindig nélkülözni. Míg így apródonként maga láthatja el iskoláját a nélkülözhetetlen taneszközökkel.

HELYI ÉS VIDÉKI HIREK.

A Gőmör-Kishont a jövő számmal a II-ik évfolyamra lép. A t. olvasó közönség bizonnyára tudni fogja, mily anyagi áldozatok árán lehet egy ily vidéki lapot fenntartani, azért is tisztelettel kérjük az eddig elmaradt járulékok beküldését. Azon helybeliek, kik lapunkat elfogadták, díjaikat szíveskedjenek a lapkézbesítő által átnyújtott nyugtáakra átadni, a vidékiek pedig postautalvánnyal eszközöljék az utó s a második évfolyami előfizetést. Így kívánja a rend. a pontosság, hogy aztán csak azok részére küldjük a számokat kik előfizetéseikkel támogatják anyagilag költséges vállalatunkat.

Előfizetési feltétel — az új évfolyamra 1 frt 50 kr. A lap gyors és pontos szállításáról jövőben kiválóképen gondoskodik a kiadóhivatal.

Első eset, midőn bocsánatot kell kérnünk a t. olvasóközönségtől, lapunk múlt és jelen számának elkéséséért. Az expedálás körüli gátló akadályok jöttek elő a kiadóhivatalban, azok okozták a késedelmet.

Mai számunk halaszthatlan közönlívai miatt a „Csarnok” kimaradt.

Rendkívüli közgyűlés. Októberhó 7-én Pelsőzön egy rendkívüli megyei közgyűlés fog tartani. E gyűlésen határozzák el, hol helyezték el a tervezett megyei kórház épületét. Hallomás szerint Rimaszombat és Pelsőz között foly az eszmecsere s ha ez utóbbi hely leendő, akkor — természetesen — a megye városunkban tartaná gyűléseit. A mennyiben képesek vagyunk a dolgok mélyibe hatni, jövő számunkban hozzászólunk a dologhoz, melynek megoldásában adja az ég, hogy sikeresen munkálkodjanak, ezzel a legszebb emberi tisztelet végezzék megyei lelkes férfaink.

Örültkedés Somogy megyében megállapítván a keleti marhavész, a földművelés ipar és kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki minden megyébe, a szarvasmarhák betegülési eseteinek késedelem nélküli bejelentésére s a vérszibórt-ágok megalakítására.

Mint halljuk a famózus Istóczyi zsidó ellenes 12 rőpirátos autirőpirátot készít Bernolák Nándor a „Gőmöri Lapok” szerkesztője. Nagyváradon szintén megüdvölvében van a 12 rőpirát, mely Istóczyinak s az általa képviselt ügynek lesz hivatva ártani (?)

Esküvő. Lapunk kiadója, Stefanovics József f. hó 21-én tartja esküvőjét Halyák Vilma kisasszonnyal. Az ismerősök, rokonok és jó barátok kedves, s őszintévé tették az egy-

bekelési ünnepélyt, hol nem hiányoztak a boldog párra mondott felköszöntések sem, melyek tárgyában ha utólag is — mi is osztozunk.

Csapdába került tolvajbunda. Simonyiból — mint regisztráltuk — egy jó módu parasztaggáznak 3 kitanított csikóját felszerszámozva, kocsi elé fogva ismeretlen factörök ellopják. A nyomozás hosszabb ideig nem vezetett eredményre. Sándor Béla Feleden lakó, járási szolgabíró egészen magáévé tévé a nyomozási ügyet, ritka ügyességgel és páratlan rendőri fogásokkal Hajdu megyéig, illetőleg Debrecezen vitte a kutatást. Kötelméi ez utóbbi helyre szólítván, magához vette a tornallyai csendbiztos, kívül elfogták a vakmerő tolvajt; ma már a csikók — egy kicsit megfogyatkozva — gazlájuk kezei között vannak nemcsak, hanem az erélyes fáradszón szolgabíró egyúttal föl is felezte egy megyébe elágazó kirihert tolvajbundát, melynek 7 tagját kérezo heritette az orgazdával egyetemben, kik is Feledbe hozatnak vallatás végett. E bundának felavatott tagja, gőmörmegei képviselője volt az illető, ki hegy völgyön át szállította a csikókat.

Ügyes ajánlkozó. Egy közel falusi előjáróhoz beköszönt egy szűrés atyafi. Az előjáró kérdést intéz hozzá, mi járathat lenne. Az kivallja miszerint hallotta, hogy az új büntető törvény értelmében 50 forintja büntetik azt, ki nyilvános helyen káromolja urát. Öngyomond — kiszolgált strázsmester, neki felkelési s lefokelési imádsága bagókerés után a káromkodás, de mivel 50 forintja az öregapjának se volt s mivel azt is tudja, hogy a ki nem fizethet 5 frt ül le egy nap, ő tehát vállalkozik a meddig a vármegyének tetszik, mindennap káromkodik, ezek kiadják a napidiját. Azt is kiszámította, hogy ugy kapna 1825 frt melyből elől ő halála napjáig. — Az ajánlkozás magasabb forum elé lett-e fölterjesztve — nem tudjuk.

Haladjunk. Megyék szerzte ismert Kovácz Emil zenetektély, Losonczen üdvös tervet léptet életbe. Az őszi és téli hónapokban zeneestélyeket rendez melyeken a közönség a tisztább élvezet mellett szórakozhatik, a táncz istennőjének áldozhat, szóval kellemesen találhatja magát. Ilyetén összejövetelek társadalmi viszonyaink jelenlegi keretében igen elkelők volnának, siker nem maradhat el. Az utánzás nem szégyen, ha üdvöz vezet.

Ügyencsák Losonczen az általános ipartársulat oly ügyes módon szervezkedett, hogy actualis működését immár megkezdi. S miben áll ez? abban hogy e társulat fontos hivatást akar teljesíteni, — az iparügynek rendezése s az iparos osztály testületi szellemének fejlesztése körül minden jót szépet és hasznost végez; a minél gyakrabbi összejövetelek czélt motiváló eszmecsereket végezt állandó lakást ohajt bírn, mely a 100 nál több tag gyűlékezési és hivatalos helyeül szolgál. — Mennyivel áll a mi iparos osztályunk hátrább megmondják a tapasztalások, ép azért kövessük a jó példát.

Hamar őszi és tél. Murányvidéki és garami levelezők tudósít, hogy ott a tél előfutára jókor megérkezett, a kemény hideg a szobába szorítja a lakókat, s mi több a hegyek hóval fődvek. Mi pedig itt e héten négy napig oly spleenes, kőszvényes időjárást kaptunk, hogy november elejére hittük áttéve magunkat futó lépésekben. Most meg csipős hidegek járnak meghazudtolva Herschelt, ki 26-ig derült kedves őszi napokat ígért.

Egy különös utazó ügynök lepte meg szerkesztőségünket. Minden előleges mutatványszám vagy előfizetési felhívás nélkül felhívta figyelmünket egy még eddig nem élő, majdan Páris és Bécsben egyszerre megjelenő divatlap félre, melynek évi előfizetői az év végén jutalomképpen kapnak egy szalonöltözetet, férfi vagy nőit, vagy tetszészerinti szöveteket, órást stb. — E szelődő hoz eszünkbe egy amerikai reklamot, mely szerint egy New Yorkban megindítandó lap a többek közt ezeket ígéri. A lap ára két dollár Az előfizetők minden negyed évben egy hirhelt gazember képét kapják, husróra tavaszi kabátot és István napra új kalapot. Ugy szintén az előfizetők haza mindu hat héten megnyírattik s a himlő ellen beoltatnak. Ki 3 évre előfizet, halála esetében pompás halotti jelentést kap, ugy egy koporsót vagy hat nehéz ezüst kanalat. —

Az örült mulatsága. Drasztikus jelenet folyt le minap a berlini örültek házának kerti helyiségében. A kertben sétáló örültek egyike megszökött az örök elől s egy magas fa tetejére kuszott. A kétségbeesett örök minden módot felhasználta arra, hogy az örültet leszállásra bírják, de ez csak nevette őket a fa tetejéről. Végre az orvosok tanácsára egy tűzi fecskendőt vontattak a fa alá s a vízszugát az örült felé kezdtek irányozni. Ez sem használt, mert a mikor a fecskendő trükközését megszüntették, a bolond kérve-kérte az öröket, hogy folytassák a fecskendezést. Később rendőrök is érkeztek a helyszínre, de egyikök sem mert arra vállalkozni, hogy az örültet, ki ezalatt egy meglehetősen vastag ággal fegyverkezett föl, a fa tetejéről leszállítsa. Négy órai kéréselés után lemászott a bolond, de előbb kikötötte, hogy ügyességéért megjeljenzzék.

Ezt is csak angol teheli. Egy angol halálosan szerelmes volt egy szép színésznőbe, s hogy szerelmét kimutathassa leborotváltatta

fejét s cinoberrrel egy verset iratott kopasz fejbőrére... A költemény szokatlan kiadására meglágyult-e a diva szíve, arról hallgat a krónika.

Szini előadás. Kőmives Imre jeles komikus (a Bocaccio itteni előadásából közönségünk előtt ismeretes,) színész szini előadást tartott f. hó 28-án Produkált két vígjátékot: „Az ördögök motollái.” és „A zsidó honvéd”-et; ezután szavalt „A színész vasorját” végül énekelte nejjével Nem kell feleség, bohózatos párjelenetet. Volt alkalmunk meggyőződni ez érdekes egyvelegben Kőmives ritka ügyességéről, csopoltjeiről, miért is az elismerést nem tagadhadjuk meg tőle. Kőmivessel volt Kunhegyi Miksa ismert nevű, szép tollu fiatal író.

A „lélek” és a számár. A napokban egy párisi hírt közölt az európai sajtó, mely megörvendeztette az egész olvasó közönséget. Jelentve volt ugyanis, hogy Hugo Viktor egy költeményt szándékozik kiadni L'ane (A számár cím alatt. Türelmetlenül várta a világ mit írhat a nagy költő egy számról, míg végre megtudták, hogy egy beü okozta, világra szóló sajtóhiba, mert a költemény valódi címe „L'ame” (A lélek.) Tehát Hugo Viktor lélekről és nem számról fog írni.

Nagy Röcze városának lakosságát folyó hó 17-én d'után 3 órakor a vészharang keltése riasztá fel. Egy széna és szalmával telt istálló ismedetlen okból — kigyulladt. A tűz elharapódzásának — a különben zsufozásig egymás mellett álló épületekben, egy részt a sűrűn övedző fák, másrészt a helybeli tűzoltók rögtöni megjelenése vetett gátat. Az utóbbiak ügybuzgóságteljes odaadásukról tökéletes elismerést kell nyilatkoztatnunk.

Folyó hó 12-én Fekete Lehetán az ottani közbirtokossági erdősz C. B. ur, egy tökéletesen kifejlődött medvét éppen akkor kapott tetten, a mikor ő kelme a harmadik lovat akarta fellakmározni. — rálőtt s gyilkos golyója a maczkó bordái közé furódott, — mindamellett bírt annyi erővel, hogy erget rázó ordítással a szomszéd határba inalt írhájával hova azonban a sebzett vadat az új vadász-törvény paragrafusá szerint nem szabad üldözni

Jeruzsálemben is terjed a civilizacio, lesz nem sokára világosság. A bibliai várost ugyanis még ez évben gázvilágítással látja el egy alexandriai légszuszárulat. Ezt sem hitték volna az apostokok körülbelül két évezreddel ezelőtt.

Nyilvános nyugta és köszönet. A gőmörmegei általános tanító-egyletnek folyó évi augusztus hó 24. 25-ik napján Jólsva városában tartott közgyűlése alkalmával az egylet javára rendezett hangverseny és tánczvizalom tiszta jövedelme 146 frt 59 kr. az estélyt rendező helyi bizottság által — számadás mellett — hozám beküldtven, midőn ezt jelen soraim által nyilvánosan nyugtázom, — kedves kötelességemnek tekintem Jólsva városa mélyen tisztelt előjáróságának, rendező bizottsága és polgárainak, továbbá a chisnyóvízi vasgyár tekgazgatóságának egyletünk iránt tanusított valódi magyar vendégszereteteért s a nevelésügy iránti meleg érdeklődése- és áldozatkészségeért — végre azon igen tisztelt hölgyek és uraknak kik nagybecsű közreműködésük által a hangverseny ily vonzóvá, élvezetessé és jövedelmezővé tették, tanító egyletünk nevében legmélyebb hála s köszönetemet nyilvánosan kifejezni. A belépti díjon felülfizettek: Remenyik Pál ur 9 frt, Lenkey ur 50 kr., Sztrázsik ur 30 krt, Aranyossy főhadnagy ur 30 kr., Faluba ur 20 kr., összesen 10 frt 30 kr. Kelt Rimaszombatban, 1880. szeptember 23. Fülep Bérjaminek, tan. egyt. bizottm. elnök.

Rimaszombatban van egy utca, ugy hívják hogy „temető utca.” Ebben van egy „tisztességes” hely, egy „itató” — ugy hívják, hogy „új világ.” Már azt mindenki tudja, mit tartanak a provinciális városok kisebb kiadású sengerőjei — illetőleg „új világ”-jairól. Hogy ott a rendes világnál újabbat élhetnek azt megmondhatják a mi „nem Welt”-ünk kocsisai, favágói, napszámosai s más haszon szőru és rangú „ma pénzért, holnap ingyen” mulatói, kik ugyancsak igyekeznek túlteenni a „mindennapi” keresményeken. Ez az ő dolguk. De hogy ez a lebeg nap-nap után szemet és fület sértő csufondároskodásoknak legyen központja, szemtelenkedő berugások és szemtelenkedőbb kirugásoknak botránkozottól székelye, arról már tehetnénk „okkal-móddal” azok, a kiket csend és rendöröknek nevez még az „új világ” lakója is. Mert hogy ott rendszerű rendtelenebb ideig huzatják a vasvárit — az hagyján, de mikor nyitott ajtó s függönyözetlen ablakok mellett még „spektaculum”-ot is nyujtanak a „tisztelt vendégek” s az áimenők más utcába szoritának a bámuló ingyen publicum el ellátása miatt — az mégsem járja. Duhajkodjanak, adják a kocsis tempókat, kontrázsanak a szemközti „Páris” tatusaira — nem bánjuk, de ne lássunk, ne halljunk, mert bizony no — nem dugjuk be a füleinket s nem húnyjuk be szemünket. Azok a számozott, drabantoknak csúfoltak ne képezzék a néző közönséget, de menjenek és tegyék be maguk után az ajtót.

Gustusa válogatja. Jakub khánt Kabul letett emirjét jelenleg, mint államfogyolyt Muszuriban őrzik. Jakub khánt igen gyenge érzelmi tehetséggel megáldottnak, ural-

kodásra teljesen képtelennek mondják. Nem akar mást inni, mint embertéjet, a miért is 20-30 dajkát tartanak számára, kiket naponként fejnek mint a teheneiket. De gustibus etc!

Egy fiatal ember óhajtana egy csinosan butorozott szobát kibérelni. Ismeretlen lévén a helyi viszonyokkal, ajánlatokat elfogad a lapok kiadóhivatalának közveletésével.

Közgazdaság.

Piaczi árak. Szeptember 25-én tartott h e t i vásárnak alkalmával következő piaci árak lettek a város hitelés jegyzőkönyvébe följegyezve: Hektoliterenként. Buza 8 ft, 50 kr. 8 ft. — kr. Feles 7 ft 50 kr. Rozs 7 ft 35 kr. 7 ft — kr. Árpa 4 frt — . kr. Zab 2 ft. 15. — kr. Kukorica 4 ft. 25 kk Burgony 2 ft. 25 kr. M é t e r m á z s á n k é n t . Buza 10 frt 00 kr. 00 frt. 00 kr. Rozs 9 frt. 00 kr. Zab 5 frt 50 kr. — Széna kötve 1 frt. 50 kr. Takarmány szalma 50 kr. Alomszalma 30kr Zsupszalma kr. — frt. 95 kr. — GYÓRY K.

HIVATALOS RÉSZ.

Gömör Kishont t. e. vmegye Alispáni hivatalától.

6831 sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A folyó évi szeptember hó 20-ik napján Pelsőzön tartott bizottsági közgyűlés 6739 sz. a. hozott határozatával rendkívüli megyei bizottsági közgyűlés határidejéül folyó évi október hó 7-nek d. e. 9 óráját Pelsőz városába tűzte ki; erről a közönség és a megyei bizottság tagjai azzal értesítetnek: miszerint ezen rendkívüli közgyűlés tárgyát, a közigazgatási bizottság választott tagjainak teköszönése folytán, a bizottságba az 1876. VI-ik t. e. 1 § illetve 5-ik szakasza értelmében választandó 10 tag megválasztása, — továbbá a megyei kórház építésének és helyének megalapítása, — esetleg Ragályi Gyula bizottsági tag által a gyűlési székhely kérdésében bejelentett indítvány tárgyalása fogja képezni.

Rimaszombat 1880 szeptember hó 23-án.

alispán helyett
ÚJHÁZY
főjegyző.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségeinek 1881. évi fűtésére 164—, a rimaszombati kptai börtönök fűtésére 988 a pelsőzói kptai börtönök fűtésére pedig 122 és fél, összesen tehát 296.17 köbméter kemény tüzfűtőszükséglettel — ezen tüzfűtőszükségletet különleges szállítási- és biztositására árlejtés hirdettetik, s árlejtési határnapul f. é. szeptember 27. d. e. 10 órája rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségébe kiütetik, melyre a vállalkozni kívánók oly megjegyzéssel hivatalnok meg, hogy az árlejtési feltételek fentnevezett kir. ügyészségnél addig is megtekinthetők, és hogy az árlejtés határnapjáig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

Rimaszombatban, aug hó 25. napján 1880.

JÁN JÁNOS, kir. ügyész.

Szerkesztői üzenetek.

B- A követhalmoz nem zárja ki, hogy az ön maítt holnap ne közöljük Izlésünk világát. — A II. által pergetett erimen nemhallucináció? Mivel tudomásunk nincs a rendezésről, kérdésre fogjuk vonni nyilvánosan.

F. A. Ószintén megvalljuk, elvédt a tárgy, — bocsánat, mást kérünk.

St. G. Zöngemény, semmi más.

Kuvik. Kinnmegbe szedett magánügyeit kívükkolja el az imádotlónyunk más, közvetlenebb uton.

„Távozz télem.” — Te mondád!

„Igen!” Nem

T. M. Váruknk öntől valami társadalmi.

Vegye miniatul a társas életet módja van benne.

B-y Tivadár. Egy-ács várja az ön megemlékező sorait, ha komoly remniscentiákkal lesz telve is. Bence ur szolgálhatna egy filosof-ha cikkekevel. Üdvözlét!

Titanf. Ön költői inspirációról, muzsa csokról beszél, — megszűnik, hogy egyikben sines része.

L-k Gy. — A R-ó Tudósításai, ha közérde-
kűek — felemlítetnek, de az ilyféle seminariumi
dolgoknak meg a szagától is óvakodunk Respec-
talhatná különben ön egy testület becsületét.

Felelős szerkesztő:

PETŐ PORUBSZKI PÁL.

Fődolgozó: FÓTHI BÉLA.

Hirdetmény.

BONIS LAJOS gömörmezebeli alsó-szuha tagosított birtoka következő művelési ágakban:

Belsőség kataszt. hold	9. 974 □ öl
Szántó föld	140. 123 .
Rét	67. 580 .
Szőlő	2. 132 .
Erdő	460. 1400 .
Adómentes	2. 745 .

Valamint a csoltói szintén tagosított birtok az asztagba hasított lekenyei erdővel, mely tesz:

Belsőségben kataszt. hold	4. 439 .
Szántó föld	84. 789 .
Rét	52. 138 .
Erdő 1200 □ öl	357. 440 .

A megyei központi árvasszék jóváhagyásának fejtartása mellett szabad közből elaló. Értekezhetni a gondnok Hegyessy Sándor ural Csoltón. Utolsó posta Gömörpanyit.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A rimaszombati kir. Törvényszék f. é. augusztus hó 21-ről 4073. sz. alatt kelt végzése folytán, vagyonbukott jolsvai lakos Deutsch Roza csódtömegéhez tartozó, s a jolsvai 167. és 168. számú telekjegyzőkönyvekben jegyzett 342. számú háznak belsősege s a melléképületeknek $\frac{1}{2}$ felerésze s a 343. számú háznak belsősege, s a melléképületeknek $\frac{1}{5}$ egyötöd része, összesen 750 frtra becsülve, **f. é. október hó 16-án**, s esetleg **november 17-én** mindenkor dél-előtti 9 órától kezdve, Jólsván a városház termében 10° bánatpénz előleges letétele mellett — és pedig elkülönítve — nyilvános árverés útján fognak eladatni.

További feltételek Bazilidesz Gusztáv tömeggondnoknál Jólsván, és a kir. közjegyzői irodában N.-Róczén megtudhatók.

Kelt N.-Róczén, szeptember hó 12-én 1880.

FERDINANDY JÁNOS,
kir. közjegyző.

Hirdetmény.

A „Rimaszombati Takarékpénztár“ és a „Gömörmezei nép- és iparbank“ részéről közhírré tétetik, hogy mostantól fogva további intézkedésig — közintézeti és árva-pénzeken kívül — más betétek csak **5%** kamatra fogadtatnak el, — az eddigi betétek és általában a kikölcsönzési kamatlábak ezen intézkedés által egyelőre változást nem szenvedven.

Rimaszombat 1880 Sept. hó 7.

A rimaszombati takarékpénztár igazgatósága.

A gömörmezei nép- és iparbank igazgatósága.

Kissebb királyi haszonvételek bérbeadása.

A Gömör- és Tormamezeiben fekvő kraszna-horkai uradalomhoz tartozó községekben, jelesen: **K.-H.-Váralja** mezővárosban és Jélesz helységben, valamint ezek határaitban; — továbbá **K.-H.-Hosszúret, Pacea, Gócs, Hárskút, Dernő, Kovács-Vágás és Jósvaló** helységekben létező k.-h.-váraljai uradalmi kisebb királyi haszonvételek, úgy mint: **vendégfogadók, korcsmák és mészárszékek**; úgy nem különben a k.-h.-váraljai, jéleszi, hosszúréti és hárskúti **malmok**, a jövő 1881-ik év elejétől az 1883-ik év végéig számítható három egymást követő évekre, s folyó 1880-ik évi szeptemberhó 30-ik napján, délelőtt 9 órakor, K.-H.-Váralján, az uradalmi számtartói lakban megtartandó nyilvános árverés útján, a legtöbbet ígérőknek, a fennevezett uradalom részéről, egyenként fognak haszonbérbe adatni.

Mely árveréshez a bérteni kívánók, azon megjegyzéssel — miszerint az árverési, illetőleg haszonbéri feltételek, addig is a k.-h.-váraljai uradalmi számtartó irodájában megtekinthetők — meghivatnak.

K.-H.-Váralján, 1880. szept. 1-én,

ÓNODI KÁROLY
urad. számtartó.

STEFANOVICS JÓZSEF

KÖNYVNYOMDÁJA
RIMASZOMBATBAN.

Ajánlja magát mindenféle nyomdai munkák legjobb és lehető legolcsóbb áron való kiállítására. Készít: könyveket, füzeteket, időszaki- és folyóiratokat. Továbbá: hirdetményeket, falragaszokat, körleveleket, esketési- és gyászjelentéseket. Tánczvigalmi- és mindennemű meghívó-leveleket, tánczrendeket. — Árjegyzékeket, számlákat, táblázatokat, étlapokat, és látogató jegyeket. Egyáltalában minden alkalmi munkát. — Elvállal politikai vagy szépirodalmi heti- és havi közlönyöket nyomtatásra és szétküldésre, jótállva a pontos megjelenésért.

==== Videki megrendelések lehetőleg g y o r s a n és jutányosan eszközöltetnek. ====

Hirdetések a „GÖMÖR-KISHONT“ részére felvétetnek és jutányos áron számíttatnak. Többszöri hirdetmény árleengedésben részesítettik.